

Referanser: Frivillighet i Den norske kirke

Arkivsak: 19/03405-16

Handlingsplan frivillighet 2021-23

Sammendrag

Handlingsplanen følger opp saken “Frivillighet i Den norske kirke” som er til behandling på samme møte. Positivt vedtak forutsetter oppfølging på alle nivåer. Denne saken foreslår en handlingsplan som skal gjelde over tre år, 2021 – 2023, med tiltak på nasjonalt nivå. Tiltakene følger opp, og er sortert under, vedtakspunktene i saken om frivillighet.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar handlingsplanen for 2021-2023 og ber om rapportering på planen når den er gjennomført.

Saksorientering

Bakgrunn

Det skjer allerede mye godt og inspirerende arbeid med frivillighet rundt omkring i menigheter og bispedømmer i Den norske kirke. Dette bør anerkjennes og synliggjøres i større grad, både eksternt og internt. For å styrke arbeidet med frivillighet ytterligere, er det avgjørende med et godt samarbeid mellom kirkas ulike nivåer og aktører og at det arbeides med handlingsplaner på ulike nivåer. Frivillighetsledelse bør være et tverrfaglig anliggende. Bred fagovergripende involvering og ansvarliggjøring må derfor prege arbeidet nasjonalt, regionalt og lokalt.

Det viktigste arbeidet med kultur, holdninger, rekruttering, oppfølging, kompetansebygging, ledelse og organisering skjer på lokalt nivå. Kirkerådet kan på sin side ha en rolle i å identifisere og dele gode erfaringer og legge til rette ressurser, slik at kompetanse, ideer og relevante verktøy blir lett tilgjengelige. Kirkerådet kan også sette temaet på dagsorden internt og eksternt, på en måte som gjør det attraktivt å være frivillig i Den norske kirke.

Forslaget til vedtak i saken “Frivillighet i Den norske kirke” er:

Kirken er Kristi kropp. Vi som sammen bærer kirkens oppdrag, er lemmer på det samme legemet og grener på det samme treet. I fellesskapet vil vi at alle skal ha mulighet til å delta og bidra. Frivillighet gir mulighet til å gjøre godt og

til å gi uttrykk for engasjement. Å være frivillig kan gi tilhørighet, mening, erfaring, mestring og fellesskap. Frivilligheten kan ha stor verdi både for enkeltmennesket, kirken og samfunnet. Vår kirkes kultur, ledelse, kommunikasjon og organisering skal derfor gi frivillighet gode kår.

I lys av dette vil Den norske kirke

1. tilrettelegge for at ressurser og engasjement tas i bruk hos alle som vil bidra
2. øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse
3. sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis
4. kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å bidra
5. samhandle aktivt med organisasjoner, kommuner og næringsliv og benytte seg av det nasjonale frivillighetsåret 2022 til å løfte kirkelig frivillighet
6. motivere og legge til rette for givertjeneste og inntektsskapende innsats
7. innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken

Kirkerådet vil følge opp dette med tiltak i årene 2021-2023. Deretter vil Kirkerådet få en rapport om gjennomføringen av tiltakene.

Handlingsplan

1. Tilrettelegge for at ressurser og engasjement tas i bruk hos alle som vil bidra

Dette vedtaks punktet må primært følges opp lokalt. Kirkerådet vil bidra med ressurser som kan gjøre arbeidet enklere lokalt. Flere tiltak som er nevnt andre steder i handlingsplanen, kan også bidra til inspirasjon og kompetanseheving under dette punktet. Kirkerådet vil:

- Undersøke om frivillig.no kan kobles til kirken.no samt menighetens nettsider
- Utarbeide moduler til bruk på prosti- eller fellesrådsnivå
- Utvikle ressursdokument til bruk i samtaler, tekster og forkynnelse om spørsmål relatert til frivillighet i kirke og menighet

2. Øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse

Frivillighetslandskapet er i stor endring og arbeidet med frivillighet krever i større grad enn tidligere skreddersøm og kunnskap om ulike former for frivillighet. Den norske kirke er dessuten en mangfoldig organisasjon, med en komplisert struktur, som stiller store krav til god frivillighetsledelse. Kirkerådet vil derfor:

- Arrangere webinar eller frokostmøte om frivillighet hvert av semestrene i årene 2021-2023
- Etablere et område på ressursbanken.no med relevant materiale og lenker til eksisterende ressurser i bispedømmer og organisasjoner
- Organisere tilbud om besøk på fagsamlinger om frivillighet i hvert bispedømme i løpet av treårsperioden
- Bidra til at det kan skje kompetanseheving på frivillighet blant ansatte gjennom etter- og videreutdanning

3. Sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis

Rammer og rutiner er avgjørende for god praksis både i møte med frivillige og med deltakere på aktiviteter der frivillige bidrar. Det er utviklet mye nyttig materiell i

bispedømmer og organisasjoner som kan systematiseres og gjøres tilgjengelig. Noe må også utvikles. Den norske kirke bør til enhver tid ha oppdaterte maler, retningslinjer eller rutiner knyttet til frivillighet. Kirkerådet vil derfor:

- Samle og utvikle maler og retningslinjer knyttet til:
 - Politiattest
 - Taushetsplikt
 - Frivillighetskontrakter
 - Etske retningslinjer for kontakt med barn og unge
 - Varslingsrutiner ved bekymringsmeldinger
 - Forsikringer
 - Systemer for GDPR

4) Kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å bidra

Hvordan Den norske kirke profilerer seg lokalt og nasjonalt, virker inn på hvem som ser kirken som et aktuelt sted å engasjere seg. Synliggjøring av bredden i kirkens aktiviteter og engasjement er viktig for å gjøre kirka til et relevant og attraktivt sted å være frivillig. Kirkerådet vil derfor:

- Hente inn og gjøre tilgjengelig eksempler og historier om frivillige til bruk i kommunikasjon og for presse
- Lage maler for menighetenes kommunikasjon om frivillighet lokalt
- Inkludere kommunikasjonskompetanse knyttet til ressurser og tiltak om frivillighet

5. Samhandle aktivt med organisasjoner, kommuner og næringsliv og benytte seg av det nasjonale frivillighetsåret 2022 til å løfte kirkelig frivillighet.

Samhandling kan bidra til viktige nettverk både for de frivillige og kirken som organisasjon, gi gjensidig anerkjennelse og gjøre kirken mer synlig og relevant som samarbeidspartner. På initiativ fra regjeringen skal Frivillighetens år 2022 få flere med i frivillighet, gjøre flere arenaer tilgjengelige og skape større kjennskap til merverdien frivillig sektor skaper i samfunnet. Kirkerådet vil derfor:

- Samle og utvikle ressurser om hvordan lokalkirken kan samarbeide med kommuner, næringsliv og organisasjoner
- Delta i nasjonal ressursgruppe for Frivillighetens år, ved Kirkerådsleder
- Gjennomføre en nasjonal kampanje om frivillighet i 2022

6. Motivere til økt givertjeneste og inntektsskapende innsats

Givertjeneste og inntektsskapende innsats en viktig del av frivillig engasjement. Givertjeneste gir også dem som ikke alltid kan være fysisk til stede mulighet til å være frivillig. Kirkerådet vil derfor;

- Legge til rette for effektive systemer for gaver og administrativ gavehåndtering
- Opprette et landsdekkende nettverk av kompetansepersoner som kan motivere og være rådgivere for menighetsråd og fellesråd i givertjeneste og inntektsskapende innsats.

7. Innhente og formidle forskning og kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken

Det har de senere år vært gjort en del forskning på generell frivillighet samt frivillighet i en kirkelig kontekst. En viktig oppgave er å gjøre denne kunnskapen tilgjengelig for de som til daglig jobber med frivillige på en måte som fremmer frivillighet i kirken/stimulerer til å bruke kunnskapen. Samtidig vil det være behov for mer kunnskapsinnhenting. Kirkerådet vil derfor

- Gjøre relevant forskning pedagogisk tilgjengelig
- Avdekke eventuell mangelfull forskningsbasert innsikt og initiere forskning på prioriterte felt: Aktuelle områder kan være:
 - Identifisere utfordringer og hindringer som kan oppstå i frivilligheten, samt løsningsmodeller og tiltak som møter disse
 - Identifisere modeller, metoder og eksempler på organisering og frivillighetsledelse
 - Hva som kan skille trosbasert frivillighet fra annen frivillighet
- Vurdere endringer i menighetenes årsstatistikk på frivillighetsfeltet

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet har vedtatt at frivillighet skal være ett av fem fokusområder for 2021. Det gjenspeiles i budsjettet. Utover dette vil oppfølging av handlingsplanen gjøres innenfor eksisterende rammer.